

A TENGERRPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HERDETSZÁMA

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos péld. sorja 30 fillér.

József főherceg parkja magyar kézben.

Ugy látszik, mégis teljesülni fog az általános óhaj és József főherceg kastélyát és díszes parkját a kormány megveszi állami birtoknak. *Nikó* Sándor gróf kormányzó, amikor megpendítette illetékes helyeken ezt az eszmét, csak a fumei állami tisztviselők kérésének tett eleget.

Az Állami Tisztviselők Egyesülete ugyanis már régen tervezi egy tisztviselő-telep létesítését, hogy némiképp segítségére lehessen a fumei lakásmizériáknak kitett államhivatalnokoknak egyrészt: — másrészt elősegítse azt a hazafias célt is, hogy a Fiuméba kinevezett állami tisztviselő e várost otthonának is tekintse, ne csak átmeneti jellegű menedékhelyének. A cél tagadhatatlanul szép volt. Hatása alatt Hausner Ignác rajztanár kiküldetett az Egyesület kebeléből a kérdésnek gyakorlati irányba való terelése érdekében.

Hausner viszont — szakkérdésről lévén szó — fölkerlte Rubinich János helybeli műépítőt arra, hogy állítson össze egy tervezetet, egy táblázatos előirányzatot: mily amortizációs építési összegek szükségesek ahhoz, hogy bizonyos nagyságú lakások, illetőleg házak idővel a lejegyző állami tisztviselők tulajdonai is lehessenek amellet, hogy tisztán az államtól kijáró lakbérilletményért 20 évig kényelmes lakás is biztosítva legyen számukra. Vagyis husz-évi lakbér-befizetéssel megfelelő lakás biztosítsák a tisztviselő részére akképpen, hogy a 20 év letelte után lakásának, illetőleg házának vagyoni tulajdonosa is lehessen.

Rubinich műépítő zseniális tervezetet készített.

E tervezetben mindent ott lehet találni, a mire a fumei magyarságnak szüksége van és a felajánlott terület felhasználása finanzialetter és esztétikai szempontokból pompásan megoldott mérnöki alkotómunka.

József főherceg parkjának alsó részét állami középületek céljaira beépítettnek tervezte egy nagy sporttelep és hangversenyter föntartásával; a felső részeket, a tengerre való kilátással, kellő kis parcellákra osztotta be, úgy hogy körülbelül 50 házhely jutott volna az állami tisztviselők számára. Föltéve azt, hogy átlag egyszobos és kettős-villa rendszerű lett volna az építkezés, így 100 családnak kényelmes otthon adhatott volna az állam azáltal, hogy betáblázható kölcsönképpen átadta volna a telkeket tisztviselőinek. Mert Rubinich csak így tudta volna a telep építkezését nyélbeütni egy budapesti pénzintézet segítségével azzal a céllal, hogy a pusztán 20 évre lakbérüket lekötő, de készpénz befektetés nélkül építő tisztviselők idővel háziurak lehessenek. Az építési bankkölcsön és a tényleges érték közötti különbség fedezetül ott állt volna az állam az ő nagylelkűségével, illetőleg türelmével. Ezért vált szükségessé József főherceg parkjának a megvásárlása.

Eltekintve azonban e humánus alaptól, maga a park felosztási terveze igen szép más eszméket is fölél. Így a telek-kolosszus alsó részének beépítése rendkívül ügyes gondolkozóra vall. Nagyon meglátszik e tervezeten az, hogy készítője keresztülment a budapesti József-műgyetem szellemi gimnasztikáján. De megérdemli a magyarság teljes támogatását különben is. Aki a magyart akarja szolgálni, adassék meg neki az alkalom erre, hogy miénk legyen egészen: «Viribus unitis!» . . .

A tervező úgy gondolkodik: ahol 100 intelligens magyar család él, ott kell átlagosan számítva 100 flugyernek számára középiskola is. Ha megépül az ut mentén az új főgimnázium a megvásárolt József-parkban, közel lesz Szusákhoz, az ott lakó magyarokhoz és becsületes, hazafias érzésű horvátokhoz, s így innen szintén vagy 80 flut számíthatunk. Ha bent a városban van egy civilizációt terjesztő iskola, már csak a latinsága miatt is eljár abba vagy 180 olasz. A többi nemzetiség is szívesen küldi csemetéit oda, ahol alapját kapja későbbi műveltségének és így 360—400 tanulóra számítani lehet. De ha az iskola-épületet az isten háta mögé építjük, az nagy hiba oly városban, ahol éjfélig maszkák után járnak a gimnázisták vagy népbolondítók tömjenezésére botrányokat rendeznek . . .

Rubinich a törvényszéki palotával szemközt levő telekhatár és a kormányzó palota mellett a temetőhöz fölívó utból kiágazó és a Kálváriához tervezett fasoros ut által határolt háromszögletű területnek a kormányzó palota felőli letompított sarkára tervezte a főgimnáziumot «U» alakban. A nyitottabb formájú «U» alak egyik szárnyához csatlakozott volna az igazgatói lakóház (alacsony voltánál fogva a törvényszéki palota jó világítását nem hátráltatva). Az északnyugati szárnyhoz csatlakozott volna egy nagy torna- és vívóterem-épület. E hármás épület által egyrészt, másrészt a már fennálló magánépületek kerítése által határolt nagy udvar sporttérenk lett volna felhasználható.

(Most kellene ez építkezések helyét megállapítani, mielőtt építik a Törvényházzal szemközti támfalat, részint azért, hogy ebből bontani ne kellessen, részint pedig az esetlegesen szükséges vastagabb méretezés miatt. De meg esztétikai megoldást is követel az ilyen nem mindennapi feladat; az «Ufficio Tecnico» ugyanis burjánzik a sok olasz inzsellérel, hát csak dolgozzanak egy kicsit. Tizenkét tagu — ha jól értesültem — a városi mérnöki hivatal, — ily nagy apostoli számu hivatala talán Szegegnék sincs, pedig ez háromszor akkora, mint Fiume s minden évben tiszszerte több dolga akad, mint az itteni hivatalnak.)

A Kálváriához tervezett ut, a parkterület határa mellé tervezett ut s az ezek összekötésére tervezett harmadik ut által határolt másik háromszögletű területnek a kormányzó palota felőli sarkán megépülhetett volna a magyar Klubház, nagy és díszes hangversenyteremmel és parkkal, a Recsina felőli sarkon a közbülső park mögött pedig egy vasbetonból építendő magyar műszinkör.

E nagy objektumoktól föltele egészen a Kálváriáig megépülhetett volna a Tisztviselő-telep.

Ideális egy tervezet volt a Rubiniché.

De hogy így fog-e teljesülni, az még kérdés. Hogy miért kérdés, mindjárt kimutatom.

Ugy hallatszik, a kormányzó megígérte a podesztának, hogy az állami pénzen vásárolt főhercegi parkterületnek alsó részét, vagyis az előbb vázoltan a Főgimnáziumnak, Sporttérenk, Magyar Otthonnak, Műszinkörnek való területet Fiume városának fogja a kormány átengedni, sűrű, bérkaszármányoszerű beépítésnek céljaira; a felső részt pedig nagy kegyesen megengedné esetleg egy városi parknak létesítését. *Es értékes telektömb ellenében a város átadna egy kopár, víperakiglys, sziklás területet a Via Risorta végén, az állami hiva-*

taloktól egy órányira, az ausztriai határ mellett, ahová majd a terbevetett fogaskerekű-vasut segítségével lehetne eljutni.

Ha a kormányzó belemegy ez alkuba, úgy kilátásba helyezik a fumei törvényszéki és határrendőrségi reformoknak sima (azaz a magyar deréknek kettétörését célzó agyafurtsággal való) elintézését.

Nem csodálkozunk ezen a követelésen. Most csak az a kérdés, hogy a kormányzó belemegy-e ilyen alkuba vagy nem. Talán belemegy. Aki eltűri azt, hogy a magyar állam egy városának polgármestere hottentotta nyelven is beszél, csak éppen magyarul megtanulni nem akar, amiért a magyar urak többnyire csakis ő miatta voltak kénytelenek németül tárgyalni; aki megtűri, hogy oly városvezetőség üljön a hatalomban, amely semmit se tesz a nép jóléte érdekében, hanem óvárosi bűzös barlangokban lakatja a nehéz munkában kifáradt népet és a fogyasztási adók minden számítás nélküli hallatlan felszófolása által hihetetlenül megrágitja élelmezését, ily kormányzó talán megteszi ezt a szívesseget is a város urainak.

Föltéve mégis azt, hogy mindaz hazugság, amit e tekintetben szélteben-hosszában beszélnek a magyar királyi kormányzó mégis magyar és nem alkudozik a hóhérmótázást megrendelő fenegyerekekkel, hanem férfiasan teljesíti hazájának kívánságait s a fumei magyar intelligencia óhaját és a Rubinich-féle zseniális tervezetet pártfogásába veszi, akkor előáll a kérdés, mi történjek a Rosner-féle spekulációból kikerült kültelekkel, melyet a várostól nagy kegyesen horribilis ráfizetések mellett a mostani gimnáziumi beltelek ellenében birunk?

Ezennel javaslom azt, hogy erre a telekre építsenek fel egy modern dohánygyárat, a mostani gyár helyén pedig magyar állami tulajdonban és kezelésben üzlet- és bérházakat, hogy a magyar kereskedő olcsóbb üzlet-helyiséget és embernek megfelelő, tűzveszmentes lakást kaphasson. Egyáltalában az legyen a főelv, hogy a kormány minden telket, mely értékes és könnyen megszerzhető, megvásároljon, mert csak így érjük el azt, hogy Fiumében a magyarság érdeke legyen irányadó és a hecczapositoknak szarvait letörve, a derék nép gazdagodását elősegítsük.

Szalmádi.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A trónörökös berlini utazása.

Budapest, márcz. 18. Illetékes helyről jelentik a különböző híresztelésekkel szemben, hogy *Ferenccz Ferdinánd* trónörökös berlini utazása és a német császárral történt találkozása csupán a *braunschweigi trónöröklés* kérdésének rendezésével függött össze.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, márcz. 18. *Back* báró osztrák miniszterelnök és az osztrák kereskedelmi, pénzügyi, vasuti és földmívelésügyi miniszterek a szakelődökkel együtt tegnap este *Budapestre* érkeztek és az Angol királynő szállóban szálltak meg.

Budapest, márcz. 18. Az osztrák és a magyar miniszterek, valamint a szakelődök a kiegyezés kérdésében ma délelőtt tíz órakor a miniszterelnöki palotában tanácskozára ültek össze, amely délután háromnegyed kettőig tartott. Ekkor az osztrák miniszterek ebédelni mentek, míg a magyarok még háromnegyed óra hosszáig tanácskoztak. Délután ismét folytatták a tárgyalásokat.

Ma a fogyasztási adók kérdéséről volt szó. Félhivatalos jelentés szerint a tárgyalásoknál az osztrák és a magyar miniszterek között bizonyos közeledés mutatkozik.

Az osztrák miniszterek mindjárt a tanácskozás elején szóvá tették *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter czegledi beszédét, amelyről élénk eszmecsere fejlődött ki.

Politikai körökben rendkívül nagy érdeklődéssel kísérik a tárgyalásokat. Általános az a hiszük, hogy a megegyezés most már mégis sikerülni fog és a *kiegyezést csak tíz esztendőre kötik meg.*

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 18. A képviselőház mai ülésén *Füstli* Gyula elnökölt.

A Ház folytatta az *állami tanítók fizetésrendezéséről* szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A tárgyalás során *Zakariás* János módosítást ajánl, hogy a gondnokságok tagjait felezásban a törvényhatóság válassza és csak a felét nevezze ki a főispán.

Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ellenzi e módosítást.

A Ház erre *Zakariás* módosítványát elveti.

Elfogadják ellenben *Leitner* Adolfnak azt a módosítását, hogy az „eskü” kifejezéshez „vagy fogadalom” kifejezés tétessék.

Maniu Gyula szerint lealacsonyító az a kitétel, hogy a gondnokság tagja csak az lehet, aki magyarul ír és olvas.

Az elnök *Maniu* t e kijelentés miatt *rendreulastija.*

Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter szintén a leghatározottabban visszautasítja *Maniu* kijelentését.

Ezután sorra letárgyalják a javaslatnak még hátralevő szakaszait, mire az elnök konstatálja, hogy a Ház a *törvényjavaslatot részleteiben is elfogadta.*

Következik az *ügyvédi rendtartásról* szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Bizony Akos előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Nagy Dezső az ügyvédek helyzetét tolmácsolja és radikális retormokat sürget. A javaslatot egyébként elfogadja.

Fenyvesi Soma szintén elfogadja a javaslatot, de a tegyelmi eljárás reformját kívánja.

Erre a tárgyalás folytatását holnapra halasztották és ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház husvétii szünete.

Budapest, márcz. 18. A képviselőház holnap tartja utolsó ülését a husvétii ünnepek előtt. A husvétii szünet szerdán kezdődik és április 4-éig fog tartani.

Pártalakulás.

Zombor, márcz. 18. Ma megalakult itt a bács-bodrogmegyei alkotmánypárt. Az alakuló gyűlésen *Desszoffy* Emil gróf vezetésével az országgyűlési alkotmánypártnak tíz tagja vett részt. A megalakult párt táviratban üdvözölte *Szöll* Kálmánt, az országgyűlési alkotmánypárt elnökét.

Két párbaj.

Szatmár, márcz. 18. A mai nap folyamán itt két kardpárbaj volt. Az egyiket *Görög* Sándor tanár vívta *Máté* Dénes gyógyszerészszel. A párbajban *Máté* életveszélyesen megsebesült. A másik párbaj *Ackermann* Zsigmond színházi karmester és *Birkler* Ernő dr. hírlapíró közt folyt le. *Birkler* a karján súlyosan megsebesült, míg *Ackermann* csak könnyű sebet kapott.

KÜLÖNFÉLE.

Lapunk legközelebbi száma a **holnapi Szent József-ünnep miatt e hó 21-én, csütörtökön reggel jelenik meg.**

— **A kormányzó Klotild főherceggasszonynál.** *Nádkó* Sándor gróf kormányzó ma délután két órakor diszmagyarban tisztelgő látogatást tett *Klotild* főherceggasszonnyal a fenségenél a Giuseppe-villában. A fenséges asszony, aki tudvalevőleg mély gyászban van most édesanyja halála miatt, nagy nyájassággal fogadta kormányzónkat és hosszasan elbeszélgetett vele.

— **Kihallgatás és fogadás a kormányzói palotában.** *Nádkó* Sándor gróf kormányzó e hó 21-én, csütörtökön délelőtt 10 órától déli 12 óráig a kormányzói palotában kihallgatást ad. — A kormányzó neje e hó 20-án, szerdán délután 5—7 óráig fogad a kormányzói palotában.

— **Kinevezés.** A Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésén *Szekely* József czégvezetőt, az áruosztály vezetőjét aligazgatóvá nevezte ki.

— **Lovagias ügy.** *Zanella* Rikárd országos képviselő megbízottjai, *Pieri* Konstantin és *Corossacs* Ferencz útján provokáltatta *Toth* Elemér dr. ügyvédet egy helybeli estilapban közzétett nyilatkozata miatt. *Toth* Elemér dr. *Molnár* József honvédőhadnagyot és *Nagy* Sándor honvédőhadnagyot nevezte meg segédeül. Mint értesülünk, az ügy, mivel *Toth* Elemér dr. nem hajlandó föltétlen elégtételt adni, becsületbíróság elé kerül.

— **Szántó Jani hangversenye.** Szép hangversenyben volt tegnap része az abbáziai közönségnek. *Szántó* Jani, a kiváló fiatal hegedűművész tartotta meg este fél kilencz órakor a Bristol-szálló első emeleti nagytermében előre jelzett hangversenyét. A terem teljesen megtelt előkelő közönséggel, mely a kitűnő művész játékának minden számnál fokozódó lelkesedéssel tapsolt. A hangverseny műsora a következő volt:

Bruch: G-moll koncert.
Bach: Air a G-huron.
Beethoven: G-dur románcz.
Sarasate: Spanyol tánczok.
Saint-Saens: Rondo capriccioso.

Szántó Jani, ki Hubaynak és Grün bécsi zenetanárnak tanítványa, valóban mesterileg kezeli a hegedűt és rövid idő múlva minden bizonnyal épp oly dicsőséget fog szerezni a magyar zeneművészetnek a külföldön, mint *Dohmányi*, *Vecsey* Feri vagy *Geyer* Stefi. Különösen a G-huron eljátszott Bach Ariánál, melyvel tudvalevőleg *Burmester* szokott brillirozni, meglepte a hallgatóságot játékának mélységé-

vel és tökéletességével. A közönség alig tudott betelni a fiatal magyar művész klasszikus szép játékával. — *Szántó* Jani egyes hegedűszámai között *Barber-Waldberg* asszony énekelt tiszta csengésű hangon néhány szép német és francia dalt.

— **A városi színházban** vasárnap este ismét *Puccini* «Madama Butterfly» című operája került színre a régi szereposztással s még az eddigieknél is nagyobb sikerrel. Az első felvonás után négyezer hívták a lámpák első szereplőket és azután is tüntetően sűrű tapsok hangzottak. Egyes részeket meg kellett ismétetni. A karmester szép babékoszort kapott fumei es nemzetiszínű szalagokkal. Jelen volt az előadáson *Nádkó* Sándor gróf kormányzó is. A harmadik felvonás előtt kellemetlen incidens történt. A színpadról égés szaga áradt a nézőterre, ami a közönségben nagy riadalmat keltett. Sokan a kijáratok felé menekültek, azt hívták, hogy tűz ütött ki a színházban. Csakhamar sikerült azonban a közönséget megnyugtani s az előadást zavartalanul folytathatták. Holnap, kedden este a közkedveltségű primadonna, *Olga del Signore* jutalomjátéka lesz s ezuttal ismét a «Madama Butterfly» kerül színre, ez alkalommal immár tízedszer. Előrelátható tehát, hogy a holnapi előadás ismét zsufojt ház előtt fog lefolyni. — Megemlítjük itt, hogy a színháznak mintegy száz bérlője levelet intézett a polgármesterhez és a színházi igazgatósághoz. A polgármesternek szóló levélben a színház mostani vezetése ellen panaszkodnak és azt kívánják, hogy az igazgatóságba a páholybérlők és az ülőhelybérlők közül válasszának be egyet-egyet. Az igazgatósághoz intézett levél azon az óhajlason kívül, hogy a «Traviata» operát hozzák színre új szereplőkkel, azt a nyájás felszólítást tartalmazza, hogy az igazgatóság sziveskedjék beadni lemondását.

— **Lueger Lovranában.** *Lueger* Károly, Bécs város polgármestere tegnap délelőtt fél tizenegy órakor két nővére és egy apóca kíséretében Lovranába érkezett. Midőn *Lueger* kocsija Abbázian keresztülhajtott, a Breisach-féle virágkereskedés előtt két virágbokrétt nyújtották át neki, Lovranában pedig lobogók lengtek majdnem minden villán, sőt a «Lovrana» szálló előtt zöld gallyakból diadal- kapufélét is csináltak, mely előtt *Persich* polgármester üdvözölte a bécsiek polgármesterét. *Lueger* hat hetet szándékozik Lovranában tölteni. Midőn kocsijából kiszállt, csak bottal és a kísérő apácza támogatásával tudott a lakásához vivő néhány lépcsőn felmenni.

— **A Nemzeti Szalon kiállítás Fiumében.** Már ismételtén megemlékeztünk róla, hogy a Nemzeti Szalon művészeti egyesület kiállítás rendez Fiumében. A kiállítás helyi bizottsága szombaton délután a városháza kis tanácstermében ülést tartott, amelyen a kiállításra vonatkozólag a következő határozatokat hozta: A kiállítás vasárnap, e hó 24-én nyílik meg a Casinó patriotticóban, amelynek nagytermét és két mellékhelyiséget használgják a kiállítás czéljaira. A kiállítás 10 esetleg 14 napig fog tartani és reggel 9 órától délután 6 óráig lesz megtekinthető. A bizottság a kiállítás sikere érdekében felhívásokat és képes katalógusokat fog kiadni. A belépődíj a kiállításra az első napon 1 korona, a többi napokon 60 fillér lesz. Bérletjegy ára a kiállítás tartamára 3 korona.

— **Vasutasok kerületi közgyűlése.** A vasutasok országos szövetségének fiumei kerülete tegnap délután 4 órakor tartotta rendes évi közgyűlést *Fodor* Ármin elnökelete alatt. A tetszéssel fogadott elnöki megnyitó beszéd után felolvasták az évi jelentést és az évi zárószámadást, amelyet a közgyűlés jóváhagyott és a fölmentvényt megadta. Az országos nagygyűlésre vonatkozó állásfoglalást illetőleg élénk vita után elfogadta a közgyűlés a választmánynak legutóbbi ülésen hozott következő határozatát: «A pragmatika és fizetésrendezés tárgyában folyó ankt elhuzása által a vasutasok között a nyugtalanság oly nagy mérvű, hogy szükségesnek tartja a nagygyűlésnek alapszabály szerinti időben való megtartását és az ott határozott formában bemutatandó perfekt javaslatok által a kedélyek lecsillapítását, esetleg megfelelő állásfoglalás megvitátását.» — Több indítvány tárgyalása

után a tisztviselők választása következett. Mikor az elnök a választást elrendelte, a közgyűlés Fodor Ármint kiáltotta ki elnöké. Ő azonban ezt az alapszabályokra hivatkozva nem tartotta megengedhetőnek. Erre kezdetét vette a titkos szavazás, amelynek eredménye este 10 órakor dőlt el. A közgyűlés Fodor Ármint társelnököt négy szavazat kivételével elnöké választotta meg. Alelnök lett *Kotormán István*, aki a szavazatokból 254 szavazatot kapott. *Polgár Samu* mérnökre 151 szavazat esett s így *Kotormán István* 103 szótöbbséggel lett a kerület alelnöke. A választmányba beválasztottak: Feigl József, Ganié János, Deli Gyula, Barta István, Szolich József, Weisz Adolf, Tóth Sándor, Papp János, Ninkovich Lajos, Szabo Ferencz, Somogyi Sándor és Decsi Péter. Kiküldöttekké megválasztottak: Vastag Géza, Jovanovich Tivadár, Földes Győző, Erdősi Gyula, Rukavina Rikárd, Cirkovics Tamás; pótkiküldöttek: Beke József, Gajzágó István, Dani Sándor, Deli Gyula, Csinosák Kálmán és Tafner Henrik.

A Kereskedők és Iparosok Egyesülete márczius 24-én, vasárnap délelőtt tíz órakor tartja meg rendes évi közgyűlését saját helyiségében. Napirend: Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése. A mérleg előterjesztése és fölmentvény az igazgatóság részére. Új elnökség, új igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása. Esetleges indítványok.

Kirándulások a tengeren. A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság márczius hó 19-én, kedden a következő tengeri kirándulásokat rendezti:

Ikába és *Lovranába* a *Sava* hajóval délután 2:30 órakor, érintve odamenet Voloscat és Abbáziát. Visszajövet Ikából 5:30 órakor este. Jegy ára oda és vissza 80 fillér személyenként.

Abbáziába a *Stefánia* és *Lovrana* hajókkal felváltva d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12 órakor, valamint délután 2, 3, 4, 5 és 6 órakor. Az utolsó hajó Abbáziából este 7 órakor indul. Menetár oda és vissza 1 korona 20 fillér személyenként. A Fiuméből déli 12 órakor és az Abbáziából d. u. 2 órakor induló gőzös Voloscat is érinti.

Husz filléres hajójegy Abbáziába. Eltrevaló intézkedést léptetett életbe a Magyar-horvát hajóstársaság. Omnibuszjáratot indított Fiuméből Abbáziába és vissza s egy-egy ut ára *husz fillér*. A járatot a »Sokol« gőzös végzi; a hajón csak egy osztály van s a menetjegyeket a hajón adják ki. A menetrend a következő: Indulás Fiuméből d. e. 1/2 9 órakor (Voloscat is érintve), továbbá d. e. 1/2 11 órakor, d. u. 1/2 2, 1/2 4 és 1/2 6 órakor (érintve Voloscat is). Indulás Abbáziából Fiuméba d. e. 1/2 10 órakor, továbbá délelőtt 1/2 12 órakor (érintve Voloscat), d. u. 1/2 3, 1/2 5 és 1/2 7 órakor.

Az abbáziai Rudovits-penziónak derék magyar tulajdonosa van *Kovács* ur személyében, aki vendégeinek szórakozására és kényelmére nagy gondot fordít. A penzió szobái gyönyörűen vannak berendezve és minden szobából remek kilátás nyílik a tengerre. A penzió a fürdőpark közvetlen közelében van.

A napokban értesültünk, hogy az abbáziai *Lederer-penzió* érte el az idén a legnagyobb rekordot látogatottság dolgában.

Aki Abbáziában tájékozatlan az étkezés dolgában, az látogasson el az előnyösen ismert *Trotter (Ertl)*-féle étterembe, ahol olcsón és jól lehet étkezni.

Főszerkesztő:
Szemerjai Kovács Zoltán.
Felelős szerkesztő:
Murai Jenő.
Kiadótulajdonos:
«Unio» könyvnyomdai műintézet.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a «Globus» hírlap-eldrusító üzletben, Vinc. de Domini-utca. — *A m. kir. dohánynagyfőzsdében, Piazza Elisabetta.* — *Capudi Romualdo likőr-üzletében, Deák-Corso.* — *Devescovich Giov. trafikban, Riva Szápary.* — *Barbis Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban («Unio»-nyomda, Riva Szápary, Adria-palota.)*

A közönséges csukamájolaj

oly undorító szaga és íze, oly nehezen emészthető, hogy az gyermekek és érzékeny betegek részére sokszor szóba sem hozható, de az az óriási táp- és gyógygerő, melyet a csukamájolaj bebizonyoltan tartalmaz, ma már mindenkinek hozzáférhető, mert a Scott-féle Emulsio formájában a csukamájolaj teljesen meg van szabadítva undorító tulajdonságaitól. A Scott-féle Emulsio feltétlenül jó íze, könnyen emészthető és háromszor oly hatásos, mint a közönséges csukamájolaj. A Scott-féle Emulsio sohasem okozza a legesekélyebb zavart sem és állandóan, szemlátomást a legkedvezőbb befolyást gyakorolja a szervezetre.

A Scott-féle Emulsio valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

SCOTT-féle EMULSIO

minden gyógyszerárban kapható.

➔ Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f. ➔

LUSSINPICCOLO FRICZI PENSIO. MAGYAR CSALÁDI OTTHON.

Ékszervásárlóknak! A magyar közönség figyelmét felhívjuk *Engelsrath J.* ékszerüzletére, mely czég Fiumében az Adamich-téren (a hajóállomással szemben) és Abbáziában az Angolina fürdőpavillonban gazdag raktárt tart *Moretti*-s egyéb Quarnero-különlegességekben.

CIRKVENICA SZÁLLÓ ÉS PENSIO CIRKVENICA.

A magyarság legkedveltebb központja.
Szobák gyönyörű tengeri kilátással.
Családok részére nagy kedvezmény.
Figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak.
Tulajdonos: *Körner Iván.*

Szájpadlás nélküli szabadalmazott FOGSOROKAT egy darabból kizárólag készít FRISCH LEO

fogműterme, az Adamich-tér sarkán Via Lid. 2. II. emel. (Rinaldi ház)

➔ naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6, ➔

Minden műtetet *fájdalom nélkül* személyesen végez el.

Fogházás, arany-ezüst és porcellán-plombirozás. Aranykoronák; szájpadlás nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (legújabb). Kaucuk- és smaltol-fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelentékeny mérséklésben részesültek.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio-activ

Hathatós óvszer a belső betegségek elterjedésének megállítására, úgyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérbajokban, továbbá **elkövéréds, szívelhájásodás és ezzel járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdeganat, cukorbetegség, aranyér, eszű- és köszvénynél, vérbőségnél s egyéb belső szervezeti bajokban.** — Főszétküldés a forrástulajdonos: *Schmidthauer Lajos* gyógyszerésznél *Komáromban.* Kapható minden jobb gyógyszerár és fűszerüzletben, *Fiumében Heim F.-nél*, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Össze nem tévesztendő más fajta keserűvízzel.

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Hathatós óvszer a belső betegségek elterjedésének megállítására, úgyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérbajokban, továbbá **elkövéréds, szívelhájásodás és ezzel járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdeganat, cukorbetegség, aranyér, eszű- és köszvénynél, vérbőségnél s egyéb belső szervezeti bajokban.** — Főszétküldés a forrástulajdonos: *Schmidthauer Lajos* gyógyszerésznél *Komáromban.* Kapható minden jobb gyógyszerár és fűszerüzletben, *Fiumében Heim F.-nél*, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Össze nem tévesztendő más fajta keserűvízzel.

Magyar Vendéglőben

(Riva Szápary 1.)

a kőbányai **Polgári** serfőző világhírű, orvosilag javasolt Szt. István védjegyű

Dupla malátasört

a mai naptól kezdve csapról mérik ki.

Kizárólag magyar konyhájából izletes ételek lesznek kiszolgálva.

Magyar borok.

A LEGSZEBB

női divatszövetek a tavaszi sasionra megérkeztek!

Kaphatók:

Weiss M.

divatáru üzletében

FIUME, Corso 11. — TRIEST, Corso 9.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-lársaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség

fénykeményítő
tábláoskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

A szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon-száma: 224.

Fővárosi CABARET

tart előadásokat ma és mindennap a
De la Ville szálloda éttermében.

La bella Ada Fiory
cabaret-énekesnő a berlini cabaretből.

Uj!

Hella Rhoda
a híres müncheni cabaret-művésznő.

Alli Resso
bécsi cabaret-énekesnő.

Berényi Izsó
magyar komikus és a többi szerződött tag.

Kezdete este 8 órakor.

Blumau és Steinau
igazgatók.

Bristol szálló

Abbazia.

Nagy kávéház és étterem.

Elsőrangú ház, pazar fényvilággal berendezve. Minden balkonos szobából gyönyörű tengeri kilátás. Figyelmes kiszolgálás. Pensió családok és magánosoknak mérsékelt árak mellett.

Modern kényelem. — Mérsékelt árak.

Első és legjobb hírnevű óraüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

A Newyork városához czimzett

áruházban (Andrássy-utca, Casa Rotonda)

kaphatók a tavaszi és husvéti idényre a legdivatosabb női gyapjuszövetek,

BATTISZTOK, ZEFIROK, VÁSZNAK.

kész uri, női és gyermekruhák és mindenemű fehérnemű.

Megtételezés vásárlási kényeszer nélkül.

Teljes jótállás az áruk kitűnő minőségeért.

Versenyeen kívüli olcsó árak.

Minél számosabb látogatást kér

a Newyork-Áruház tulajdonosa

Andrássy-utca (Rotonda-ház), a Rosenthal-féle játékszerüzlet mellett.

Hotel és penzió Plesch

ABBAZIA.

Reichsstrasse (azelőtt villa Thaller).

Minden szobából kilátás a tengerre. Olvasó, étkező és zeneterem. Villanyvilágítás, fürdők a házban. Kitűnő konyha. Napi ellátás szobával 7 koronától feljebb.

KOVÁCS-BRUN K. EMIL Rudovits penziója

A fürdő központján, a Curparkkal szemben.

Déli fekvés. Lift. Fürdők a házban.

Az előkelő magyarság találkozó helye.

Minden kényelem!

TELEFON 23. SZÁM.

Szobák 2 koronától feljebb.

Pensio Villa Melanie

ABBAZIA

a Szegő szanatorium mellett.

Saját házi és tengeri fürdő. Minden szobából gyönyörű tengeri kilátás.

Olcsó árak.

Villa Dražica

Abbazia.

Szép fekvés, kilátással a tengerre.

Kényelmesen berendezett szobák

és mérsékelt árakon.

TELEFON 472.

Klotid szálloda és pensio

SUSÁK, 5 percnyire Fiumétól.

Kitűnő teljes ellátás fürdővel, lakással napi 5 koronától feljebb.

Nyári tengeri fürdő - Külön meleg tengeri fürdő - Orlási nagy terrász a tengerre.

Remek étterem. - Kitűnő tiszta italok.

Olcsó árak. — Pontos kiszolgálás.

Fiuméből omnibuszszal 5, gyalog 10 perc séta.

Kellemes kiránduló hely.

NYITVA VAN!

VUJA és BAKI

czég alatt egy fehérnemű üzletet nyitottunk. A már jelzett árukon kívül különösen szíves figyelmébe ajánljuk tiszta lenfehérneműinknek és menyasszonyi kelengyeinknek gazdag választékát.

Battiszt, schiffon, creton, csipke és himzés áruiban úgy hazai, mint külföldi termékekben nagy raktárt tartunk, mely mindenemű igényt kielégíteni képes.

Azonkívül ingek, harisnyák, urak, hölgyek és gyermekek részére. Alsó szoknyák és paplanok. Mérték utáni megrendelést a legnagyobb pontossággal végzünk, valamint szállodai, egyleti és kávéházi felszereléseket is készséggel vállalunk el.

kitűnő tisztelettel

VUJA és BAKI
FIUME, Via Adamich 1. szám
Terzi-féle ház.

Használt és új Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Hirdetmény.

Alóírott tisztelettel tudatja, hogy már megkezdte a bevált takarérendszeri tevékenységet, mely kicsi és díszes pénz-vasszekrényeken ugynevezett házi takarékszekerényeken alapul és saját érdekében felhívja a tisztelt közönséget azok lehetőleg kiterjedt igénybe vételére.

E takarérendszer azon nagy előnyt nyújtja, hogy e takarékszekerények útján jelentékeny megtakarításokat lehet eszközölni, amennyiben azok nyílásán át 10 filléres és nagyobb pénzdarabokat lehet bevezetni mindaddig míg a szekrényke megtelik, a mely esetben azt elviszik az alóírott bankhoz, mely azt kinyitja. tartalmát kiüríti és azt gyümölcsözőleg takarékkönyvecskébe helyezi el. A fél azután takarékkönyvecskét kap az összegről, visszakapja a zárt takarékszekerénykét, holott annak kulcsa a banknál marad, hogy e folyamat utóbb megismétlődjék.

Megkülönböztetésül a szokásban lévő megtakarítási módszertől, melynek alapján várni kellett, hogy legalább 5 korona összegyűljön, míg azt a takarékpénztárba vihették holott időközben többé vagy kevésbé sürgős vagy indokolt szükségletek által arra kényszerültünk, hogy a pénzt igénybe vegyük s ily módon a gyűjtő nem jutott semmi célhoz: a jelen rendszer megtakarításokhoz módot nyújt 10 filléres betétek útján, a mennyiben ki van zárva a lehetőség, hogy a fél megsemitse jó szándékát az által, hogy kiszedi gyűjtött tőkét, mert a szekrényke kulcsa a bank őrzetében van.

Magától értődik, hogy megtörténvén a takarékkönyvecskében való elhelyezés, a fél pénzt bármely pillanatban felveheti.

Biztosítékul a reá bizott takarékszekerényekért a fél tartozik 4 koronát letétbe tenni, mely összeg szintén gyümölcsöztetik és vissza térítettik a félnek, mikor a szekrénykét nekünk visszaszolgáltatta.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank Fiumei Váltóüzlete.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Nyomatott az «Unio» könyvnyomdában Fiume, (Adria palota, Riva Szápáry).